

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-550-1-29>

HEURISTIC EDUCATION AND ARTIFICIAL INTELLIGENCE – A MODERN APPROACH TO LEARNING FOREIGN LANGUAGES IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

ЕВРИСТИЧНА ОСВІТА ТА ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ – СУЧАСНИЙ ПІДХІД ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Nefedchenko O. I.

*PhD in Pedagogy, Associate Professor,
Senior Teacher at the department
of foreign languages and
linguodidactics
Sumy State University
Sumy, Ukraine*

Нефедченко О. І.

*доктор філософії, доцент,
старший викладач кафедри іноземних
мов та лінгводидактики
Сумський державний університет
м. Суми, Україна*

Aleksakhina T. O.

*PhD in Philology, Associate Professor,
Senior Teacher at the department of
foreign languages and linguodidactics
Sumy State University
Sumy, Ukraine*

Алексахіна Т. О.

*кандидат філологічних наук, доцент,
старший викладач кафедри іноземних
мов та лінгводидактики
Сумський державний університет
м. Суми, Україна*

У Законах України «Про вищу освіту» (2014), «Про освіту» (2016), а також у Концепції «Нова українська школа» (2016 р.) акцентується увага на необхідності суттєвої модернізації традиційної, авторитарної та репродуктивної освітньої моделі. Сьогодні спостерігається активний перехід до інноваційної моделі освіти, що базується на дослідницькій співпраці між педагогом і студентами, самостійному продуктивному навчанні, спрямованому на відкриття і створення особистісно значущих знань, а також на формування власного професійного освітнього продукту. Саме такі підходи, орієнтовані на пізнавально-творчу діяльність і професійну самореалізацію, є основою евристичної освіти – інноваційного феномену університетського середовища, який, попри певні труднощі впровадження, невідворотно утверджується у свідомості викладачів та студентів.

На основі багаторічного досвіду ми переконалися, що евристична освіта не лише доступна, а й приваблива як для студентів, так і для викладачів. Усвідомлене засвоєння концепцій та методик евристичного навчання, їхнє системне застосування у практичній діяльності сприяє підвищенню якості підготовки майбутніх фахівців.

Аналіз досліджень видатних педагогів-новаторів (І. Зязюн, Б. Коротяєв, В. Лозова та ін.), а також власний педагогічний досвід дозволяє дійти висновку, що саме евристична освіта з її теоретичними концепціями та практичними технологіями найбільшою мірою відповідає потребам сучасного цифрового покоління. Це покоління, яке активно використовує інтернет-ресурси, відкидає шаблони, стереотипи й будь-яке нав'язування зовнішніх поглядів. Наше завдання – спрямувати цей потенціал у конструктивне русло, навчити студентів здобувати знання самостійно, використовуючи літературу, цифрові ресурси та взаємодію з наставниками й однолітками.

Нами було окреслено чотири етапи розвитку технологій евристичної освіти (кінець ХХ – перші десятиліття ХХІ століття): 1) перший етап (70–80-ті рр. ХХ ст.) – виникнення педагогіки творчого співробітництва вчителя й учнів як початок переходу від авторитарно-передавальної до творчо-діалогічної освіти; 2) другий етап (80–90 рр. ХХ ст.) – розробка теорій і технологій проблемної та евристичної освіти на основі концепцій сократівського діалогу і творчої самореалізації особистості, зокрема, майбутнього педагога, створення наукових шкіл, перші їх дослідження новітніх освітніх технологій; 3) третій етап (2000 – 2019 рр.) – поглиблення й модернізація технологій евристичної освіти, пріоритетне освоєння евристичних технологій конструктивної і креативної діяльності школярів і студентів; 4) четвертий етап (2020 р. – по сьогоднішній день) – **сполучення евристичних концепцій і технологій** навчання з **дистанційною** освітою. Різноманітні on-line тести відкритого та закритого типів поєднуються з пошуково-дослідницькою самостійною роботою, виконанням реконструктивних, конструктивних і креативних завдань з використанням діалогових, інтерактивних методів і прийомів, прогнозуванням, проектуванням, конструюванням особистісно значимих освітніх продуктів [3, с. 5]. Саме на цей період припало використання ШІ в багатьох сферах діяльності, і освіта не є виключенням. Його можна використовувати на всіх етапах навчання, тим самим покращити процес навчання, зробити його більш ефективним і цікавим. Ось основні способи, як ШІ допомагає:

1. ШІ аналізує рівень знань користувача й адаптує матеріали під його потреби. Наприклад, Duolingo або LingQ використовують алгоритми для підбору оптимальних вправ.

2. Інструменти на зразок Grammarly або LanguageTool допомагають виправляти помилки та пояснюють їх. Це особливо корисно для письмової англійської.

3. Чат-боти з підтримкою ШІ (наприклад, ChatGPT, Elsa Speak) допомагають тренувати розмовні навички, моделюючи живе спілкування з носієм мови.

4. Google Translate або DeepL не тільки перекладають, а й пояснюють значення слів у контексті, що корисно для розширення словникового запасу.

5. Додатки як Elsa Speak або Speechling використовують ШІ для оцінки вимови й дають зворотний зв'язок щодо правильності вимови звуків.

6. Деякі платформи (наприклад, Quizlet) застосовують ШІ для генерації карток зі словами, тестів і вправ, які допомагають запам'ятовувати нові слова та правила.

7. ШІ може перетворювати аудіо на текст, допомагаючи навчатися за відео, подкастами або лекціями англійською мовою.

Поєднання евристичного навчання з ШІ створює динамічне освітнє середовище, де технологія стає партнером студента у пошуку рішень. Студенти отримують можливість працювати у форматі «відкритих завдань», де ШІ допомагає швидко коригувати помилки та пропонує нові виклики, стимулюючи самостійне мислення. Евристичний підхід стимулює самостійність, оскільки студент самостійно формує стратегії навчання, а ШІ надає підтримку на кожному етапі. Можливість отримувати миттєвий зворотний зв'язок заохочує студентів до постійного самовдосконалення і підтримує високу мотивацію.

Евристична освіта передбачає свободу вибору цілей і способів їх досягнення, що робить її актуальною та результативною як для викладачів, так і для студентів. У наших планах – дослідження ефективності поєднання евристичного навчання та штучного інтелекту в порівнянні з традиційними методами вивчення іноземних мов, а також розробка нових інтерфейсів та інструментів для інтерактивного навчання, які максимально враховують індивідуальні особливості кожного студента.

Література:

1. Концепція розвитку штучного інтелекту в Україні. (2020, December 2). Retrieved August 10, 2024, from <https://salolii/40C9587>

2. Назар М. М. Штучний інтелект: на початку ери нових можливостей системи освіти. *Вісник НАПН України*. 2024. Том 6(2). С. 1–4.

3. Нефедченко О. І. Розвиток технологій евристичної освіти в українській вищій педагогічній школі. Суми : Сумський державний університет, 2023.

4. European Parliament legislative resolution of 13 March 2024 on the proposal for a regulation of the European Parliament and of the Council on

laying down harmonised rules on Artificial Intelligence (Artificial Intelligence Act) and amending certain Union Legislative Acts (COM(2021)0206 – C9-0146/2021 – 2021/0106(COD)). (2024, March 13). Retrieved August 10, 2024, from https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2024-0138_EN.html

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-550-1-30>

INTERACTIVE ENGLISH LESSONS WITH THE USE OF DIGITAL TECHNOLOGIES ON THE «CURIPOD» PLATFORM

ІНТЕРАКТИВНІ УРОКИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ПЛАТФОРМІ «CURIPOD»

Tymoshchuk A. B.

*English teacher at municipal institution
“Softivska gymnasium”
Softivka village, Lozuvatka village
council, Dnipropetrovsk region, Ukraine*

Тимошук А. Б.

*вчитель англійської мови
комунального закладу «Софіївська
гімназія»
село Софіївка, Лозуватська сільська
рада, Дніпропетровська область,
Україна*

Curipod, використовуючи штучний інтелект, підвищує мотивацію та інтерес учнів до навчання. Вчителі можуть створювати інтерактивні уроки, отримувати зворотній зв'язок та слідкувати за успішністю учнів. Інструмент допомагає створити інтерактивні та цікаві завдання, що стимулюють критичне мислення і активну взаємодію в класі.

Актуальні наукові дослідження показують, що середовище, насичене новітніми технологіями, здатне підвищити мотивацію та інтерес учнів, а також сприяє збільшенню їхньої продуктивності. Використання технологій у вивченні іноземних мов має безліч переваг. Серед них – більша автономія та індивідуалізація, розширені можливості для спілкування, сприяння розвитку інформаційно-комунікативних навичок, ознайомлення з міжкультурним контентом, створення мотивуючих завдань, підвищення актуальності вивчення іноземної мови та інтеграція альтернативних форм оцінювання [1, с. 2].